

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Metodický pokyn – provozní bezpečnostní předpis dopravy

Obsah

Definice

Platnost a působnost dokumentu

Všeobecné požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů při provozování silniční dopravy

Vedoucí zaměstnanec (příkazce) povolující služební cestu

Vedoucí personálních úseků

Povinnosti provozovatele vozidla:

Povinnosti zaměstnanců při provozování dopravních prostředků

Povinnosti řidiče

Bezpečnostní přestávka

Povinnosti řidiče při jízdě mimo pozemní komunikace

Povinnosti řidiče při opravě

Přeprava nákladu

Bezpečnostní zásady pro manipulaci s nákladem (zbožím)

Dorozumívání osob

Vlečení vozidla

Roztahování vozidel

Připojování a odpojování vozidel

Stanovení dalších bezpečnostních požadavků pro pohyb chodců a vozidel na účelových (vnitřních) komunikacích

Závěr

Příloha č. 1 Hlasové signály a kódy

Příloha č. 2 Bezpečnost práce při opravách a údržbě vozidel

Příloha č. 3 Způsob značení zúžených profilů a ramp

Příloha č. 4 Používání kola jako dopravního a přepravního prostředku

Ve smyslu vládního nařízení č. 168/2002 Sb. je stanovena organizace práce a pracovní postupy k zajištění bezpečnosti práce při provozování silniční dopravy, obsluze, opravách, kontrole a údržbě dopravních prostředků a pracovních činností takto:

Definice

Pro účely tohoto provozního předpisu se rozumí:

Účastník provozu na pozemních komunikacích je každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích.

Provozovatel vozidla je vlastník vozidla nebo jiná fyzická nebo právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem.

Řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.

Motorové vozidlo je nekolejové vozidlo poháněné vlastní pohonnou jednotkou.

Nemotorové vozidlo je vozidlo pohybující se pomocí lidské nebo zvířecí síly, například jízdní kolo, ruční vozík nebo potahové vozidlo.

Jízdní souprava je souprava složená z jednoho nebo více motorových vozidel a jednoho nebo více přípojných vozidel.

Chodec je i osoba, která tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, pohybuje se na lyžích nebo kolečkových bruslích anebo pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy, vede jízdní kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm³, psa a podobně.

Nesmět ohrozit znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí.

Nesmět omezit znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nijak nepřekážel.

Stát znamená uvést vozidlo do klidu nad dobu dovolenou pro zastavení.

Zastavit znamená uvést vozidlo do klidu na dobu nezbytně nutnou k neprodlenému nastoupení nebo vystoupení přepravovaných osob anebo k neprodlenému naložení nebo složení nákladu.

Zastavit vozidlo znamená přerušit jízdu z důvodu nezávislého na vůli řidiče.

Dát přednost v jízdě znamená povinnost řidiče nezahájit jízdu nebo jízdní úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy.

Způsobilá a náležitě poučená osoba je osoba, kterou řidič poučil o požadovaném úkonu a která svým věkem a rozumovou vyspělostí má dostatečné předpoklady pro to, aby s ohledem na konkrétní situaci řádně zabezpečila sledovaný cíl.

Návod k obsluze vozidla - dokument, který vydal výrobce a ve kterém stanovil pokyny pro bezpečné ovládání vozidla. Tento návod je průvodní dokumentací vozidla.

Provozní dokumentace - soubor dokumentů obsahujících průvodní dokumentaci, záznam o poslední nebo mimořádné technické kontrole vozidla.

Pozemní komunikace - dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti. Pozemní komunikace se dělí na tyto kategorie: dálnice, silnice, místní komunikace, účelová komunikace.

Účelová komunikace je pak definována jako pozemní komunikace, sloužící ke spojení jednotlivých nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi.

Platnost a působnost tohoto dokumentu

Předmětem tohoto místního provozního bezpečnostního předpisu (dále jen MPBP) je zabezpečit jednotný postup plnění úkolů BOZP upravující pracovní a technologické postupy při provozování dopravy dopravními prostředky. Stanovené zásady bezpečné práce platí pro zaměstnance JU i pro zaměstnance ostatních organizací, kteří nakládají nebo vykládají náklad v prostorách JU a musí se pohybovat po místních a účelových komunikacích.

Všeobecné požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů při provozování silniční dopravy

Vedoucí zaměstnanec (příkazce) povolující služební cestu zajišťuje:

- zaměstnancům, kteří řídí při plnění pracovních povinností služební nebo vlastní vozidlo vydání příkazu k jízdě v souladu s opatřením rektora č. R 251 ze dne 1. července 2013,
- pravidelné školení ke zdokonalování jejich odborné způsobilosti. U řidičů („referentů“), na které se nevztahuje povinnost zdokonalování odborné způsobilosti, zajišťuje opakované školení 1x za dva roky,
- periodickou preventivní lékařskou prohlídku 1x za 2 roky; u řidičů profesionálů nad 50 let věku 1x za rok, řidiči řídící vozidla bez přiděleného řidiče („referenti“) v 65, 68 letech a dále každé dva roky.

Vedoucí personálních úseků

Dohlíží na to, aby všichni řidiči z povolání absolvovali vstupní lékařskou prohlídku.

Před přijetím musí ověřit, zda má řidič příslušné oprávnění k řízení vozidla a délku praxe a platný doklad o provedeném školení řidiče v rámci zdokonalování odborné způsobilosti ve smyslu zák. č. 2472000 Sb. ve znění

pozdějších předpisů a zák. č. 411/2005 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.

Povinnosti provozovatele vozidla:

- před přidělením vozidla řidiči a před jeho převedením na jiný druh a typovou řadu vozidla provést jeho seznámení s návodem výrobce pro jeho obsluhu a přesvědčit se o jeho schopnostech s ohledem na jeho pracovní zařazení (to znamená např. ověřit, zda splňuje zdravotní a kvalifikační předpoklady, absolvoval předepsaná školení a ověření znalostí, zda ovládá např. obsluhu přídatných zařízení na vozidle apod.),
- zajistit údržbu a čištění svých dopravně provozních prostor, opatřit účelové komunikace příslušným dopravním značením a určit prostory pro nakládku a vykládku včetně jejich bezpečného zajištění,
- pokud to vyžadují okolnosti (např. nečekaná změna dopravní situace, která ještě nebyla příslušně vyznačena), podrobně s touto situací seznámit vjíždějícího řidiče,
- provést technická a organizační opatření na svých pracovištích, kde dochází k opakovanému couvání nebo otáčení vozidel, aby bylo zabráněno vstupu osob do ohroženého prostoru.

Obecné povinnosti vedoucího zaměstnance odpovědného za dopravu:

- zajišťovat bezpečný stav vozidel, aby byla provozuschopná a odpovídala technickým stavem zákonným požadavkům,
- zajišťovat pravidelné technické kontroly stanovené právními a ostatními předpisy,
- zajišťovat bezpečný stav účelových (vnitrozávodních) komunikací,
- archivovat záznamy o provozu každého vozidla a tyto záznamy uchovávat po dobu pěti let od ukončení přepravy podle prováděcího předpisu k provedení zákona o silniční dopravě,
- každé silniční motorové vozidlo vybavit vestou s vysokou viditelností, která vyhovuje normovým hodnotám podle České technické normy.

Zajistit a kontrolovat, aby v každém vozidle byly pro provoz tyto doklady:

- a) denní záznam o výkonu vozidla,
- b) průvodní list pro každou zásilku,
- c) písemné pokyny pro osádku při přepravě nebezpečných věcí,
- d) záznam o bezpečnostní přestávce nebo přestávce na oddech,
- e) další doklady např. doklad o zdravotní způsobilosti (vyhl.č. 277/2004 Sb.)

Dále musí zajistit:

- prokazatelné seznámení řidiče s průvodní dokumentací vozidla a provedení zkušební jízdy pod dohledem,
- provoz a provádění oprav, údržby a kontrol vozidel, přičemž musí být zajištěny požadavky výrobce,
- aby nákladní vozidla byla vybavena pro výstup na vozidlo nebo sestup z vozidla bezpečným žebříkem, nebo jiným rovnocenným zařízením,
- technické prohlídky všech silničních vozidel JU ve stanici technické kontroly a pravidelné měření emisí těchto vozidel v zákonných lhůtách,
- dostavení se osobně nebo vyslat určeného řidiče ve stanovené lhůtě, případně i s vozidlem, na výzvu příslušného dopravního inspektorátu nebo jiného útvaru Policie ČR na určené místo.
skladovat v garážích pouze povolené množství pohonných hmot,(40 litrů na osobní vůz, 80 litrů na nákladní vůz).

Povinnosti zaměstnanců při provozování dopravních prostředků:

- řádně a šetrně s vozidly zacházet a hospodařit,
- střežit a chránit vozidla před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nezacházet s vozidly v rozporu se zájmy JU,

- dbát plynulosti silničního provozu,
- řídit se pravidly silničního provozu, dopravními značkami, dopravními zařízeními a pokyny policistů ve služebním stejnokroji, popřípadě pokyny příslušníků obecní policie, vojenské policie nebo celní služby,
- nesmí používat sněhové řetězy v úsecích, kde vozovka není dostatečně pokryta sněhovou nebo ledovou vrstvou,
- neodstavovat dopravní prostředek na nevhodném místě z hlediska bezpečnosti práce, zejména v ochranném pásmu inženýrských sítí,
- nevjíždět na místa, kde povrch terénu není dostatečně pevný, široký a sjízdný,
- používat při výstupu na ložnou plochu dopravního prostředku, při sestupu z ní žebřík nebo jiné vhodné zařízení,
- zabezpečit bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo terén mimo pozemní komunikace,
- během bezpečnostní přestávky nevykonávat žádnou činnost vyplývající z pracovních povinností, kromě dozoru na vozidlo a jeho náklad,
- vést v listinné formě nebo technickým zařízením denní evidenci o době řízení dopravního prostředku a o čerpání bezpečnostních přestávek.

Před zahájením provozu vozidla:

- před zahájením provozu vozidla se řidič přesvědčí o celkovém technickém stavu vozidla, jeho vybavení a výstroji v souladu s průvodní dokumentací výrobce vozidla, zejména o stavu a funkci: řízení, brzd, osvětlení, brzdových a směrových světel, stavu pneumatik.
- dále provede zběžnou prohlídku, zda například neuniká olej z motoru nebo převodové skříně, ověření tlaku vzduchu v pneumatikách, atp.

Při jízdě:

- chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat,
- použít k jízdě vozidlo splňující podmínky stanovené zákonem, věnovat se plně řízení a svoji jízdu přizpůsobit technickým vlastnostem vozidla,
- podrobit se na výzvu policisty dechové zkoušce a v případě pozitivního zjištění i lékařskému vyšetření s odběrem krve nebo moči ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem; též se na jeho výzvu podrobit odbornému lékařskému vyšetření, není-li ovlivněn návykovou látkou,
- zajistit bezpečnost přepravované osoby a bezpečnou přepravu nákladu,
- dodržovat stanovenou dobu řízení, bezpečnostní přestávky a odpočinek před vlastním řízením ve smyslu platných předpisů (vyhlášky č.168/2002 Sb., mezinárodní Dohody AETR, zákoníku práce a jeho prováděcího nařízení vlády),
- neukládat v prostoru řidiče žádné předměty, které by mohly řidiče ohrozit nebo snížit ovladatelnost vozidla.

Po jízdě:

- řidič zajišťuje mytí, čištění interiéru a tankování vozidla
- při případném nocování v kabině vozidla užívá pouze nezávislé topení.

Řidič je dále povinen

- a) užít vozidlo jen, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem (zákon č. 341/2002 Sb., vyhl. 197/2006 Sb. o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích),
- b) věnovat se plně řízení vozidla nebo jízdě a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích,
- c) pokud je řidič nucen vstoupit na veřejnou pozemní komunikaci pro odstraňování poruch na vozidle či pro kontrolu nebo úpravu vozidla anebo nákladu, je povinen použít výstražnou vestu.

- d) přizpůsobit jízdu technickým vlastnostem vozidla a stavu vozovky,
- e) dbát zvýšené opatrnosti zejména vůči dětem, osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, osobám těžce zdravotně postiženým a zvířatům, brát ohled na vozidlo přepravující děti, řidiče začátečníka nebo osobu těžce zdravotně postiženou označené podle prováděcího právního předpisu a na výcvikové vozidlo označené podle zvláštního právního předpisu,
- f) odstranit na místě závadu, zjistí-li během jízdy, že vozidlo nebo náklad nesplňuje stanovené podmínky, nemůže-li tak učinit, smí v jízdě pokračovat přiměřenou rychlostí jen do nejbližšího místa, kde lze závadu odstranit; přitom musí učinit takové opatření, aby během jízdy nebyla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a nedošlo k poškození pozemní komunikace ani životního prostředí,
- g) podrobit se na výzvu policisty dechové zkoušce a v případě pozitivního zjištění i lékařskému vyšetření s odběrem krve nebo moči ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem,
- h) podrobit se na výzvu policisty odbornému lékařskému vyšetření, není-li ovlivněn návykovou látkou,
- i) umožnit chodci, který je na přechodu pro chodce nebo jej zřejmě hodlá použít, nerušené a bezpečné přejítí vozovky; proto se musí řidič takového vozidla přibližovat k přechodu pro chodce takovou rychlostí, aby mohl zastavit vozidlo před přechodem pro chodce, a pokud je to nutné, je povinen před přechodem pro chodce zastavit vozidlo,
- j) zajistit bezpečnost přepravované osoby a bezpečnou přepravu nákladu,
- k) zajistit, aby k jízdě byl přibrán potřebný počet způsobilých a náležitě poučených osob, jestliže to vyžaduje bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

Řidič nesmí

- a) požit alkoholický nápoj nebo užít návykovou látku během jízdy,
- b) předat řízení vozidla osobě, která nemá příslušné řidičské oprávnění nebo osobě, která je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nebo jejíž schopnost k řízení vozidla je snížena v důsledku jejího zdravotního stavu,
- c) vyhazovat předměty z vozidla,
- d) ohrozit chodce přecházející pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje, při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci a při otáčení nebo couvání,
- e) řidič musí dodržovat i ostatní povinnosti stanovené právními předpisy, se kterými byl seznámen v rámci odborné přípravy pro získání příslušného řidičského oprávnění.
- f) neoprávněně odstraňovat, zakrývat, přemísťovat, osazovat nebo pozměňovat dopravní značky a dopravní zařízení, anebo na těchto věcech cokoliv umísťovat,
- g) používat vozidla, jejichž kola nejsou opatřena pneumatikami nebo gumovými obručemi, nebo používat jiné stroje a zařízení, které mohou způsobit poškození komunikace.

Bezpečnostní přestávka

Zaměstnanci, kteří řídí dopravní prostředek, musí dodržovat bezpečnostní přestávku tak, aby:

- nepřekročili maximální dobu řízení, která činí 4,5 hodiny; za dobu řízení se považuje i přerušení řízení na dobu kratší než 15 minut. Nejpozději po uplynutí maximální doby řízení musí být řízení přerušeno bezpečnostní přestávkou v trvání nejméně 30 minut, nenásleduje-li nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu. Bezpečnostní přestávka může být rozdělena do dvou částí v trvání nejméně 15 minut zařazených do doby řízení,
- během bezpečnostní přestávky nevykonávali žádnou činnost vyplývající z jejich pracovních povinností kromě dozoru na vozidlo a jeho náklad. Bezpečnostní přestávky a přestávky na jídlo a oddech se mohou slučovat; přestávky se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby.

Řidič silničního motorového vozidla vede „Denní záznam o výkonu vozidla“, dbá na jeho řádné vyplnění, kde musí být minimálně tyto údaje:

- a) evidenční číslo záznamu,
- b) SPZ vozidla,
- c) jméno a příjmení řidiče vozidla,
- d) podpis vedoucího dopravy (příkazce),
- e) datum odjezdu a příjezdu,
- f) údaje o bezpečnostní přestávce.

Povinnosti řidiče při jízdě mimo pozemní komunikace

- přizpůsobit své chování stavu a povaze terénu, povětrnostním podmínkám a dalším okolnostem, které je možno předvídat,
- nesmí s vozidlem zastavovat a stát na místech, kde vozidlo překáží z hlediska bezpečnosti práce a technických zařízení, je ohroženo prací konanou v jeho blízkosti, povahou terénu nebo vedením vysokého nebo velmi vysokého napětí,
- v terénu se nesmí s vozidlem otáčet neb couvat, nevyhovuje-li tomu povaha terénu,
- v případech, kdy to vyžadují okolnosti, zejména nedostatečný rozhled, musí zajistit bezpečné couvání nebo otáčení pomocí způsobilé a náležitě poučené osoby (tj. osoby, kterou poučil o požadovaném úkonu a která svým věkem a rozumovou vyspělostí má dostatečné předpoklady pro to, aby s ohledem na konkrétní situaci řádně zabezpečila sledovaný cíl). Jakmile tuto osobu ztratí z dohledu, je povinen ihned zastavit,
- v případě, kdy není naváděn a nemá dostatečný zpětný výhled, zdůraznit počátek couvání zvukovým výstražným znamením,
- před opuštěním vozidla v terénu je povinen provést taková opatření, aby vozidlo nemohlo ohrozit bezpečnost osob a technických zařízení.

Povinnosti řidiče při opravě:

- zabezpečovat opravované vozidlo proti samovolnému pohybu,
- zajišťovat zvednuté vozidlo nebo jeho části proti nekontrolovatelnému pohybu,
- neprovádět žádné manipulace pod nezajištěnou zvednutou korbou nebo odklopenou kabinou,
- nemanipulovat s ovládacím zařízením vozidla bez předchozích opatření, která vyloučí nežádoucí pohyb vozidla nebo jeho části,
- nezdržovat se pod nájezdovou rampou v době přistavování a odjezdu vozidla,
- používat stroje, nástroje, náradí a pracovní pomůcky pouze pro ty účely, pro které jsou určeny.

Přeprava nákladu

Předměty umístěné ve vozidle musí být umístěny tak, aby neomezovaly a neohrožovaly řidiče nebo osoby přepravované ve vozidle a nebránily výhledu z místa řidiče.

Při přepravě nákladu nesmí být překročena maximální přípustná hmotnost vozidla a maximální přípustná hmotnost na nápravu vozidla. Náklad musí být na vozidle umístěn a upevněn tak, aby byla zajištěna stabilita a ovladatelnost vozidla a aby neohrožoval bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, neznečišťoval nebo nepoškozoval pozemní komunikaci, nezpůsobil nadměrný hluk, neznečišťoval ovzduší a nezakrýval stanovené osvětlení, odrazky a registrační značku, rozpoznávací značku státu a vyznačení nejvyšší povolené rychlosti; to platí i pro zařízení sloužící k upevnění a ochraně nákladu, jako jsou například plachta, řetězy nebo lana. Předměty, které lze snadno přehlédnout, jako jsou například jednotlivé tyče nebo roury, nesmějí po straně vyčnívat.

Přečnívá-li náklad vozidlo vpředu nebo vzadu více než o 1 m nebo přečnívá-li náklad z boku u motorového vozidla nebo jízdní soupravy vnější okraj obrysových světél více než o 400 mm a u nemotorového vozidla jeho okraj více než o 400 mm, musí být přečnívající konec nákladu označen červeným praporkem o rozměrech nejméně 300 x 300

mm, za snížené viditelnosti vpředu neoslňujícím bílým světlem a bílou odrazkou a vzadu červeným světlem a červenou odrazkou. Odrazky nesmějí být trojúhelníkového tvaru a smějí být umístěny nejvýše 1,5 m nad rovinou vozovky.

Při přepravě sypkých substrátů musí být náklad zajištěn tak, aby nedocházelo k jeho samovolnému odlétávání.

Nakládání/vykládání nákladu

Oprávnění kontroly a koordinace činnosti

Kontrolovat a koordinovat činnost pro nakládání a vykládání přepravovaného nákladu (zboží) jsou oprávněni vedoucí zaměstnanci.

Oprávnění vedoucího zaměstnance platí vždy jen v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

Způsob nakládání/vykládání přepravovaného nákladu

Po celou dobu nakládání a vykládání vozidla musí být zajištěna bezpečnost pracovníků.

Nakládání a vykládání může být započato, je-li:

- otevřena bočnice strany (dveře), kterou se bude skládat/nakládat,
- vozidlo zabezpečeno proti nežádoucímu pohybu,
- návěs nebo jednonápravový přívěs (bez tahače) podepřen.

Doprava nákladů a činnosti s tím související

Příslušný vedoucí je povinen přidělit na vozidlo potřebný počet způsobilých a náležitě poučených osob, jestliže to vyžaduje bezpečnost provozu a povaha pracovní činnosti.

Mimo přidělení osob může příslušný vedoucí zabezpečit nakládací a vykládací práce též jiným způsobem (technickými prostředky).

Řidič při otvírání bočnic, klanic a zadního čela je povinen zabezpečit, aby nikdo ani on sám nemohl být jimi nebo uvolněným nákladem zasažen, stát mimo její dosah.

Pokud je z důvodu bezpečnosti nákladu nutné, aby byl pracovník při přepravě na ložné ploše, musí být zajištěna jeho bezpečnost.

Je-li třeba vystoupit na ložnou plochu vozidla nebo s ní sestoupit, musí se použít bezpečný žebřík nebo jiné rovnocenné zařízení.

V prostoru pro akumulátory nebo na jeho povrchu se nesmí ukládat žádné předměty.

V prostoru řidiče se nesmí ukládat předměty, které by mohly ohrozit řidiče nebo snížit ovladatelnost vozidla.

Nádoby obsahující hořlavé kapaliny, lehké zápalné nebo výbušné látky, prchavé (toxické) látky a jedy se musí při dopravě řádně utěsnit, zabezpečit proti převržení, sálavému teplu a samovolnému pohybu.

Bezpečnostní zásady pro manipulaci s nákladem (zbožím)

Ruční manipulace

Je zakázáno přemísťovat zboží házením. Těžká břemena smějí skládat, nakládat nebo přemísťovat pracovníci, kteří odpovídají svou fyzickou schopností.

Při ručním nakládání, vykládání a přenášení zboží je třeba si počínat opatrně tak, aby nebyl nikdo ohrožen.

Zakázané práce a energetické a hmotnostní limity pro ženy a mladistvé jsou stanoveny samostatně. Max. váha břemene pro muže je 50 kg. Při opakovaném zdvínání max. 30 kg.

Při zdvínání předmětů musí pracovník dbát toho, aby se nemohly nesené předměty vysmeknout z ruky, zranit nohy, přirazit nebo přiskřípnout prsty. Příliš rychlé nebo ukvapené zvedání břemen nebo nesprávný postoj při zvedání se sehnutými zády bývá příčinou mnoha pracovních úrazů. Pracovník nesmí přeceňovat své síly a zvedat břemena, na něž svými silami nestačí.

Při manipulaci s obaly nebo zbožím s ostrými hranami nebo rohy, se musí používat rukavice, kožené dlane apod.

Je zakázáno přenášet bedny, nebo zboží jinak balené, za vázací ocelové dráty nebo pásy.

Ocelové pásy nebo dráty se přeštipují na boku bedny, přičemž se přidržují na horní straně, aby se nemohly vymrštit.

Při otevírání obalů je třeba stát tak, aby obličej, zvláště oči, byl chráněn proti odlétnuvším úlomkům. Po rozebrání obalu se musí spojovací materiál (dráty, pásky, spony apod.) z obalu vytáhnout a uložit do vyhrazené nádoby. Ocelové pásy nebo dráty musí být svázané a uloženy do určených beden či košů.

Rozložené skládací obaly se pro zpětnou přepravu svazují výhradně motouzy.

V místech, kde výšky uloženého materiálu přesahují výšku 2 000 mm a materiál nad touto výškou nebezpečně zajištěn proti vypadnutí z manipulační jednotky do prostoru pohybu osob, musí osoby, které se zde pohybují, používat ochranné přilby.

Dorozumívání osob

Pokud to okolnosti vyžadují, aby zaměstnanec byl nápomocen při pojíždění vozidla (zejména couvání) musí předem dohodnout znamení o zahájení a ukončení couvání s řidičem vozidla.

Osoba, která má dávat znamení při pojíždění vozidla nesmí být mladistvá.

Při couvání vozidla se nesmí stát v ose mezi vozidlem a místem, ke kterému se couvá. Vždy se musí stát bokem, mimo osu vozidla, aby řidič viděl na ukazující osobu.

Začátek couvání zdůrazní řidič výstražným zvukovým signálem.

Pro dorozumívání se použijí potřebné hlasové signály a kódované signály uvedené v příloze č. 1 tohoto předpisu (převzato z nař. vlády č. 11/2002 Sb.).

Vlečení vozidla

- Při vlečení motorového vozidla se smí jet rychlostí nejvýše 30 km/h.
- Motorové vozidlo se smí vléci na laně jen tehdy, má-li bez závad řízení a účinné brzdy.
- Motorové vozidlo se smí vléci na tyči jen tehdy, má-li bez závad řízení.
- Nemá-li vlečené vozidlo účinné brzdy, nesmí jeho okamžitá hmotnost být vyšší než okamžitá hmotnost vlečného vozidla.
- Při vlečení motorového vozidla musí být délka spojnice taková, aby vzdálenost mezi vozidly nebyla větší než 6 m; užije-li se lana, nesmí být vzdálenost mezi vozidly menší než 2,5m, a užije-li se tyče, nesmí být menší než 1 m. Spojnice musí být zřetelně označena (tyč příčnými červenými a bílými pruhy o šířce 75 mm, lano červeným praporkem nebo štítkem o rozměru nejméně 300 x 300 mm).
- Řidiči vlečného a vlečeného vozidla jsou povinni si předem dohodnout způsob dorozumívání během jízdy.
- Vlečení více než jednoho motorového vozidla nebo motorového vozidla s přívěsem je zakázáno. Smí se však vléci motorové vozidlo s návěsem. Za motorovým vozidlem s přívěsem se nesmí vléci jiné motorové vozidlo. Motocykl bez postranního vozíku a moped se nesmí vléci nebo užít jako vlečné vozidlo.
- U vlečného vozidla musí být rozsvícena obrysová a potkávací světla. Vlečené vozidlo musí být zezadu viditelně označeno výstražným trojúhelníkem, například za sklem, na zadním čele korby a musí mít rozsvícena obrysová a potkávací světla
- Při poruše potkávacích nebo obrysových světel musí být vozidlo osvětleno na straně ke středu vozovky vpředu neoslňujícím bílým světlem a vzadu alespoň jedním červeným světlem; tato světla musí být dobře viditelná a nesmějí být umístěna dále než 400 mm od bočního obrysu vozidla

Roztahování vozidel

Roztahování vozidel je zakázáno. Pro nastartování vozidel je možné použít startovací vozík nebo propojovací kabely, pokud jsou vozidla vybavena příslušnou zásuvkou, anebo se použije startovacích kabelů uzpůsobených k tomuto účelu.

Připojování a odpojování vozidel

Připojování a odpojování vozidel je možno provádět pouze podle návodu výrobce.

Není-li v návodu výrobce stanoveno jinak, nesmí být při připojování a odpojování přípojných vozidel v nich nebo na nich žádné osoby.

Připojovaná vozidla musí být zabrzděna a zajištěna klíny.

Polopřívěsy a návěsy musí být dále podepřené podpěrami.

Při připojování vozidel musí být tažné vozidlo vždy řízeno z místa obsluhy. Nájezd připojovaného vozidla na vozidlo tažné je zakázán, s výjimkou přívěsů za osobní vozidla.

Osoba navádějící řidiče nesmí vstoupit mezi připojovaná vozidla, jestliže závěs tažného vozidla je vzdálen od oka přívěsu více než 0,25 m. Řidič smí dokončit couvání na doraz závěsného zařízení pouze na smluvené znamení.

Po spojení vozidel je řidič povinen zkontrolovat spojení a zajištění závěsného zařízení.

Před odpojením vozidel je řidič povinen vozidla zabrzdit a zajistit proti samovolnému pohybu.

Stanovení dalších bezpečnostních požadavků pro pohyb chodců a vozidel na účelových (vnitřních) komunikacích

a) Chůze:

- pro chůzi musí být použito především chodníku,
- kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, se chodí co nejbližší při levém okraji vozovky. Chodci - zaměstnanci smějí jít při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Pokud je snižená viditelnost (silná mlha, popř. porucha venkovního osvětlení) je nutné dbát maximální opatrnosti.

b) Jízda

- vozidla jezdí zásadně vpravo, při okraji vozovky,
- při jízdě musí řidiči dbát zvýšené pozornosti a opatrnosti, aby svým vozidlem nezachytili například zaparkované vozidlo nebo procházející chodce,
- všem silničním motorovým vozidlům se stanovuje max. rychlost jízdy po účelových (vnitřních) komunikacích 15 km/h;
- rychlost 15 km/h musí být vyznačena na komunikaci před vjezdem do areálu.

Závěr

Zaměstnanci řídící vozidlo musí být seznámeni s tímto předpisem nejpozději při prvním nástupu do práce a opakovaně 1 x za 2 roky.

O seznámení (školení) se provede písemný záznam s prezenční listinou.

Zrušuje se: Místní provozní bezpečnostní předpis dopravy ze dne 10. 4. 2008

Zpracoval : Jan Faschingbauer, ref. BOZP JU
Aktualizace provedena dne . 7. 2013

Rozdělovník: zaměstnanci JU mající odpovědnost za technický stav vozidel, vedoucí zaměstnanci (příkazci) povolující služební cesty motorovým vozidlem, vedoucí personálních útvarů, referenti BOZP.

Příloha č. 1

Místní provozní bezpečnostní předpis pro dopravu

Hlasové signály a kódované signály

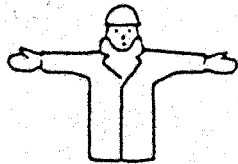

Základní znaky:

Signál pro opuštění prostoru musí být přerušovaný.

Použije-li se hlasový signál namísto signálu rukou nebo spolu s ním, kód se použije takto:

start	k označení začátku povelu,
stůj	k přerušení nebo ukončení pohybu,
konec	k zastavení operace,
nahoru	ke zvedání zátěže,
dolů	ke spuštění zátěže,
vpřed, vzad vpravo, vlevo,	ve spojení s příslušným signálem rukou,
stop - nebezpečí	pro nouzové zastavení,
rychle	pro zrychlení pohybu z bezpečnostních důvodů,
pomalů	při přiblížení k překážce nebo hrozí-li jiné nebezpečí.

Kódované signály

Význam	Popis	Vyobrazení
A. Všeobecné signály		
START Pozor Začátek povelu	Obě paže jsou rozpaženy, dlaně obráceny kupředu	
STŮJ Přerušení Konec řízeného pohybu	Pravá paže směřuje vzhůru, s dlaní obrácenou dopředu	
KONEC operace	Obě paže složeny ve výši prsou	

B. Vodorovné přemísťování

POHYB VPŘED	Obě paže jsou ohnuty s dlaněmi obrácenými vzhůru a předloktí	

	se pomalu pohybuje směrem k tělu	
POHYB VZAD	Obě paže jsou ohnuty s dlaněmi obrácenými dolů a předloktí se pomalu pohybuje směrem od těla	
VPRAVO od signalisty	Pravá paže je vodorovně upažena s dlaní obrácenou dolů a pohybuje se pomalými pohyby vpravo	
VLEVO od signalisty	Levá paže je vodorovně upažena s dlaní obrácenou dolů a pohybuje se pomalými pohyby vlevo	
VODOROVNÁ VZDÁLENOST	Ruce udávají příslušnou vzdálenost	

C. Nebezpečí

STOP Nouzové zastavení	Obě paže směřují vzhůru s dlaněmi obrácenými kupředu	
RYCHLE	Všechny pohyby rychleji	
POMALU	Všechny pohyby pomaleji	

Příloha č. 2

Místní provozní bezpečnostní předpis

Provoz, oprava, údržba a kontrola vozidla

Provoz, oprava, údržba a kontrola vozidla se musí provádět podle návodu stanoveného výrobcem nebo technologického postupu.

Při provádění oprav, údržby a kontrol vozidla je pracovník zejména povinen:

- vozidlo zabezpečit proti samovolnému pohybu,
- provádět kontrolu spodku vozidla jen při vypnutém motoru, pokud výrobce nestanoví jinak,
- zajistit zvednuté vozidlo nebo jeho části proti pádu,

Je zakázáno:

- opravovat naložené vozidlo, pokud není zabezpečena jeho stabilita a náklad může pracovníka ohrozit,
- opravovat, kontrolovat a provádět údržbu vozidla, pokud není zdvihnutá sklápěcí část zabezpečena proti pádu,
- manipulovat s ovládacím zařízením vozidla bez předchozích opatření, která vyloučí nežádoucí pohyb vozidla nebo jeho částí,
- uvolňovat pneumatiku při huštění.

Pracoviště pro údržbu a opravy vozidel

Pracoviště, ve kterých se spouštějí spalovací motory, musí být vybavena účinným zařízením pro odvádění výfukových plynů z pracovního prostředí.

Pracoviště, kde se pracuje na spodcích vozidel, musí být vybaveno bezpečnou rampou.

Garáže, opravářské dílny

Zúžené vjezdy a výjezdy garáží, servisů, opraven a podobných prostorů, do kterých vjíždějí vozidla, se musí po obou stranách opatřit šikmým šrafováním (viz příloha č.3). Označení musí být viditelné při otevřených vratech.

Odpadky nasycené olejem nebo hořlavými se nesmí v garážích ukládat. Pohonné hmoty a hořlavé čisticí prostředky je dovoleno ukládat jen v plechových, těsně uzavíratelných nádobách.

Motor vozidla je možno uvádět do chodu v garáži pouze za účelem bezprostředního výjezdu.

V garáži je zakázáno uvádět do chodu ohřívací zařízení motoru, prostoru pro řidiče nebo prostoru pro cestující, jestliže jejich provozem vznikají škodlivé zplodiny.

Příloha č. 3

Místní provozní bezpečnostní předpis

Způsob značení zúžených profilů a ramp

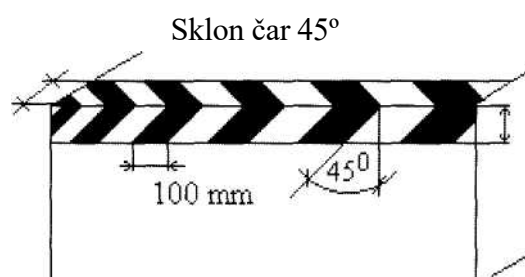
Zúžené profily, volné okraje nakládacích/vykládacích ramp a hrany otvorů v podlahách musí být označeny bezpečnostním černožlutým šrafováním - viz obr. č. 1.

BEZPEČNOSTNÍ ČERNOŽLUTÉ ŠRAFOVÁNÍ (nař.vl. č. 11/2002 Sb. / ČSN ISO 3864)

Rozměry čar a sklon 45stupňů, jsou ve všech případech stejné.

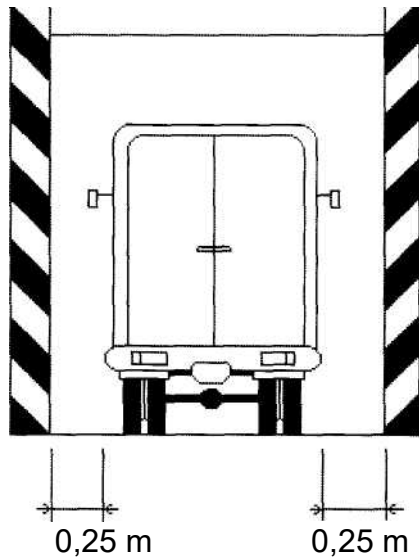
Žluté barvy nesmí být méně než 50 % plochy.

Hrana rampy

Může-li vzniknout mezi obrysem nejširšího vozidla a hranou vjezdu mezera menší než 0,25 m.

Příloha č. 4

Všechny dopravní prostředky pohybující se po veřejných komunikacích musí mít určité technické parametry a dodržovat pravidla silničního provozu. Ne jinak je tomu u kol a koloběžek.

Používání jízdních kol, elektrokol, koloběžek, elektrokoloběžek jako dopravního a přepravního prostředku

Používání kol a koloběžek při výkonu pracovní činnosti

1. Vedoucí zaměstnanec rozhoduje, zda použít těchto dopravních prostředků, jako dopravního prostředku k pohybu na pozemních komunikacích na základě zdravotních a odborných znalostí (znalost dopravních předpisů zejména u osob, které nemají řidičské oprávnění) cyklisty.
2. Vedoucí zaměstnanec určuje kalendářní a časový rozsah použití kola – např. celoroční bez omezení či s omezením pouze na letní období, ale také s ohledem na počasí (děšť, mlha apod.), denní či noční dobu.
3. Zaměstnanec používající kolo ke služebním účelům musí být seznámen s povinnou výbavou kola, povinnými OOPP, první zdravotní pomocí.

Pravidla silničního provozu pro jezdce na kole a koloběžky

Pojďme si tedy připomenout základní pravidla, která je nutno při jízdě na kole a koloběžce, na veřejných komunikacích dodržovat:

- Na pozemní komunikaci se na jízdním kole či koloběžce jezdí při pravém okraji vozovky.
- Smí se jet jen jednotlivě za sebou, nikoliv vedle sebe.
- Pokud existuje na vozovce jízdní pruh pro cyklisty, cyklista/koloběžec je povinen ho použít.
- Motoristé předjíždějí cyklisty/koloběžce zásadně zleva.
- Stojící nebo pomalu jedoucí kolonu vozidel může koloběžec předjíždět po pravém kraji vozovky nebo po pravé krajnici, samozřejmě se zvýšenou opatrností, aby předešel případné kolizi.
- Cyklista mladší 18 let je povinen za jízdy mít ji nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu.
- Dítě mladší 10 let smí jet na jízdním kole jen pod dohledem osoby starší 15 let; to neplatí pro jízdu na chodníku, cyklistické stezce a v obytné a pěší zóně.
- Cyklista/koloběžec je povinen za snížené viditelnosti mít za jízdy rozsvícen světlomet s bílým světlem svítícím dopředu a zadní svítilnu se světlem červené barvy nebo přerušovaným světlem červené barvy.
- K jízdnímu kolu se smí připojit přívesný vozík, který není širší než 900 mm, má na zádi dvě červené odrazky netrojúhelníkového tvaru umístěné co nejbližší k bočním obrysům vozíku a je spojen s jízdním kolem pevným spojovacím zařízením.
- Na jednomístném jízdním kole nebo koloběžce není dovoleno jezdit ve dvou; je-li však jízdní kolo vybaveno pomocným sedadlem pro přepravu dítěte a pevnými opěrami pro nohy, smí osoba starší 15 let vézt osobu mladší 7 let.
- Cyklista nesmí jet bez držení řídítek, držet se jiného vozidla, vést za jízdy druhé jízdní kolo, ruční vozík, psa nebo jiné zvíře a vozit předměty, které by znesnadňovaly řízení jízdního kola nebo ohrožovaly jiné účastníky provozu.

Kompletní přehled pravidel naleznete v [Zákoně 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.](#)

Povinná výbava

Pokud chcete používat kolo či koloběžku na veřejných komunikacích, musí být vybaveno ve shodě s právními předpisy a pravidly silničního provozu. Jedná se především o odrazky a osvětlení. Pokud se cyklista pohybuje po veřejných komunikacích, musí dbát bezpečnostních a dopravních předpisů.

Předem si zjistěte, zda výrobek splňuje technické požadavky, dle [dle vyhlášky č. 341/2014 Sb.](#), popřípadě jej dovybavte výběrem vhodného příslušenství. Kola a koloběžky vybavené pohonem nebo dodatečně vybavené pohonem musí být při provozu na pozemních komunikacích v souladu se zmíněnou vyhláškou a přímo použitelnými předpisy Evropské unie - [Nařízení č. 168/2013](#).

Základní výbava kol a koloběžek pro provoz na veřejných komunikacích:

- Dvě na sobě nezávislé účinné brzdy s odstupňovatelným ovládním brzdného účinku; jízdní kola pro děti předškolního věku vybavená volnoběžným nábojem s protišlapací brzdou nemusí být vybavena přední brzdou.
- Zadní červená odrazka, přední bílá odrazka, oranžové odrazky na obou stranách šlapátek, alespoň na jednom kole boční oranžová odrazka (na každé straně). Odrazky je možné nahradit odrazovými materiály obdobných vlastností, například na oděvu či botách. Odrazky v paprscích kol je možné nahradit odrazovými materiály na bocích plášťů pneumatik.
- Záslepka řídítek a uzavřené matice nábojů kol.
- Přední a zadní světlomet s minimální dobou svícení nejméně 1,5 hodiny, při provozu za snížení viditelnosti.

Tipy na závěr

- Kolo a koloběžku na přechodu musíte vést: Cyklista nesmí na přechodu pro chodce na kole jet.
- Na kole, či koloběžce na chodník nesmíte: Přestože se na kole či na mopedu nesmí na chodníku jezdit, můžete jej vést vedle sebe.
- Chodce nesmíte ohrozit.
- Cyklisté ani koloběžkaři se nesmějí pohybovat na dálnici, chodníku, stezce po chodce a pěší zóně. Za porušení zákazu na místě přestupku hrozí pokuta.

Rizika jízdy na kole, zejména:

Riziko

běžné riziko pádu z kola – zlomeniny, poranění hlavy, obličej atp.

Opatření

přizpůsobit rychlost povaze terénu a silničního provozu, dobrý technický stav kola

střet s dalším jedoucím vozidlem

komplikované stavy bezvědomí, traumata

znalost dopravních předpisů a jejich dodržování, používání ochranných bezpečnostních pomůcek sledování provozu a přizpůsobení se jeho podmínkám